

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen och lagen om rehabiliteringspenning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att sjukförsäkringslagen och lagen om rehabiliteringspenning ändras så att minimibeloppet av dagpenningarna enligt sjukförsäkringen och av rehabiliteringspenningen höjs. Det föreslås att minimibeloppet av moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning samt specialvårdspenning höjs från 10,09 euro till 11,45 euro. Motsvarande förhöjning föreslås också i fråga om minimibeloppet av sjukdagpenning och rehabiliteringspenning. Dessutom föreslås att föräldradagpenningarna i likhet med sjukdagpenningen i de situationer som anges i lag också skall bestämmas på basis av förmånerna enligt utkomstskyddet för arbetslösa. Grunderna för bestämmande av dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen samt rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning ändras också så, att bestämmelserna i den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa och den nya

lagen om offentlig arbetskraftsservice beaktas så att någon förhöjd förtjänstdel inte betalas till dagpenningsförmåner enligt sjukförsäkringslagen. Å andra sidan föreslås att hänvisningsbestämmelserna i sjukförsäkringslagstiftningen ändras.

Det föreslås att självriskandelarna vid läkemedelsersättningarna enligt sjukförsäkringen ändras så att engångssjälvriskandelen för läkemedel för vilka betalas grundersättning höjs från 8,41 euro till 10 euro och så att engångssjälvriskandelen för läkemedel för vilka betalas specialersättning höjs från 4,2 euro till 5 euro. Dessutom höjs den årliga självriskgränsen för läkemedel från 594,02 euro till 630 euro.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2003 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2003.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Bestämmande av dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen och höjning av minimibeloppet

Med stöd av 14 § sjukförsäkringslagen (364/1963) betalas en försäkrad i ersättning för inkomstbortfall vid arbetsoförmåga till följd av sjukdom sjukdagpenning samt vid havandeskap och barnsbörd moderskapspenning samt för vård av barn eller adoptivbarn faderskaps- och föräldrapenning. På grund av risk för fostrets utveckling eller havandeskapet kan en försäkrad dessutom ha rätt att få särskild moderskapspenning samt för deltagande i vård eller rehabilitering av ett sjukt barn specialvårdspenning.

Syftet med dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen är att ersätta den försäkrade för inkomstbortfall på grund av sjukdom, graviditet eller vård av barn. Dagpenningarna bestäms i princip enligt den försäkrades arbetsinkomster. Begreppet arbetsinkomst inom sjukförsäkringen regleras i 16 §. Dagpenningen fastställs i första hand på basis av de vid beskattningen konstaterade arbetsinkomsterna under det år som föregår det år då arbetsoförmågan eller föräldradagpenningsperioden börjar. Det här betyder i praktiken att beloppet av dagpenning som börjar fås 2003 bestäms på basis av arbetsinkomsterna 2001. I vissa situationer kan dagpenningen fastställas enligt inkomsterna under de sex månader som föregår dagpenningsperioden så som bestäms i 17 § sjukförsäkringslagen och 10 § sjukförsäkringsförordningen.

I 18 a och 18 b § finns specialbestämmelser om försäkrade som är arbetslösa eller studerande eller som deltar i rehabilitering samt försäkrade som är låginkomsttagare eller som saknar inkomster. En försäkrad som under de fyra månaderna innan arbetsoförmågan inträdde fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd eller utbildningsstöd under

arbetskraftsutbildning har rätt att i sjukdagpenning få minst 86 % av den förmån som betalades till honom eller henne. Enligt gällande lag kan föräldradagpenningarna inte bestämmas enligt nämnda arbetslöshetsförmåner. I de situationer som avses i 18 a § 2 och 3 mom. kan dagpenning enligt sjukförsäkringslagen också fastställas på basis av studie- och rehabiliteringsförmåner.

Om en försäkrad inte har haft några arbetsinkomster och inte har varit berättigad till förmåner enligt 18 a § sjukförsäkringslagen, kan sjukdagpenning utbetalas till minimibelopp så som föreskrivs i 18 b § sjukförsäkringslagen. Minibeloppet av sjukdagpenningen är 10,09 euro. Rätt att få dagpenning till minimibelopp har en försäkrad vars arbetsoförmåga varat minst 55 dagar.

Minibeloppet av rehabiliteringspenningen är lika stort som sjukdagpenningen enligt sjukförsäkringen. Minibeloppet av moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning samt specialvårdspenning anges i 22 och 23 e § sjukförsäkringslagen. För samtliga nämnda dagpenningar är minimibeloppet 10,09 euro.

Minibeloppet av föräldradagpenningar enligt sjukförsäkringslagen har hållits på samma nivå sedan 1996. I syfte att förbättra barnfamiljernas ställning och på grund av att kostnadsnivån har stigit föreslås att minimibeloppet av dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen höjs till 11,45 euro. Motsvarande höjning gäller också minimibeloppet av rehabiliteringspenning.

Bestämmelserna i 18 a § sjukförsäkringslagen syftar bl.a. till att säkerställa att en försäkrad som varit arbetslös innan arbetsoförmågan inträdde, också under den tid han eller hon är arbetsoförmögen har minst motsvarande utkomst som under den tid han eller hon fick en förmån inom utkomstskyddet för arbetslösa. Familjerna har inte haft motsvarande skydd i fråga om

föräldradagpenningarna. Det skulle vara ändamålsenligt om föräldradagpenningarna bestämdes enligt motsvarande principer som sjukdagpenningen i sådana situationer där en försäkrad före dagpenningsperioden haft rätt att få en förmån enligt lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa. Det föreslås därför att 22 och 23 e § sjukförsäkringslagen ändras så att beloppet av moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning samt specialvårdspenning kan bestämmas på motsvarande sätt som sjukdagpenning på basis av förmåner inom utkomstskyddet så som bestäms i 18 a § 1 mom. För en arbetslös förälder till ett litet barn som blir familjeledig bibehålls utkomsten således på minst samma nivå som under arbetslöshetstiden.

Samtidigt med denna proposition behandlar riksdagen en proposition med förslag till lagar om utkomstskydd för arbetslösa och om ändring av vissa lagar som har samband med den. I propositionen föreslås att lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa ändras bl.a. så, att förmånerna inom utkomstskyddet för arbetslösa i mån av möjlighet regleras enhetligt i en enda lag. Propositionen hör nära samman med regeringens proposition med förslag till lag om offentlig arbetskraftsservice och till lagstiftning som har samband med den. Bestämmelser om de förmåner som för närvarande ingår i den uttömmande förteckningen i 18 a § 1 mom. föreslås i fortsättningen antingen i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller i lagen om offentlig arbetskraftsservice. Det är ändamålsenligt att laghänvisningarna i nämnda bestämmelse i sjukförsäkringslagen föreslås ändrade så att de motsvarar den nya lagstiftningen. Den föreslagna ändringen är av teknisk natur.

I syfte att förenkla texten har definitionerna i den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa använts i hänvisningen till lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Med arbetslöshetsförmån avses enligt 1 kap. 5 § 1 punkten i nämnda lag arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd och utbildningsdagpenning. Enligt 2 punkten avses med arbetslöshetsdagpenning grunddagpenning och inkomstrelaterad

dagpenning som beviljas löntagare och företagare samt utbildningsdagpenning som beviljas i form av arbetslöshetsdagpenning. Bestämmelsen i 28 a § har ändrats på motsvarande sätt.

Enligt ovan nämnda propositioner skall det nuvarande avgångsbidrag som beviljas av Utbildnings- och avgångsbidragsfonden infogas i systemet med utkomstskydd för arbetslösa så, att en förhöjd förtjänstdel på vissa villkor skall betalas till den inkomstrelaterade dagpenningen. Avgångsbidragets vuxenutbildningstillägg ersätts genom att förtjänststödet för arbetskraftsutbildning och utbildningsdagpenningen för arbetslösa i stället betalas till förhöjt belopp under utbildningstiden. Också den inkomstrelaterade dagpenningen för tilläggsdagar höjs enligt arbetshistoriens längd. Avsikten är att förmåner som innehåller en förhöjd förtjänstdel inte skall användas som grund för sjukdagpenningar enligt sjukförsäkringslagen, utan att dagpenningen alltid skall grunda sig på den inkomstrelaterade dagpenning eller grunddagpenning som bestäms enligt huvudregeln. Det föreslås således att nya 4 och 5 punkter fogas till 18 a § 1 mom. Med anledning av hänvisningsbestämmelserna gäller uteslutningen av den förhöjda delen i grunden för dagpenningen förutom den inkomstrelaterade dagpenningen även utbildningsdagpenningen och utbildningsstödet. I övrigt motsvarar innehållet i bestämmelsen den tidigare regleringen.

I lagen om rehabiliteringspenning föreslås ändringar av teknisk natur i laghänvisningarna, vilka följer av den nya lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om offentlig arbetskraftsservice. På grund av hänvisningsbestämmelsen i 15 § lagen om rehabiliteringspenning påverkar de föreslagna ändringarna i 18 a § sjukförsäkringslagen också bestämmandet av rehabiliteringspenningen på motsvarande sätt. Ordalydelsen i 11 § lagen om rehabiliteringspenning ändras så att den motsvarar gällande praxis.

Självriskandelarna i fråga om läkemedelsersättningar och ändringar i andelarna

I systemet för ersättning av läkemedel enligt sjukförsäkringslagen ingår tre ersättningsklasser: en grundersättningsklass och två olika specialersättningsklasser. Strävan har varit att gradera ersättningsnivåerna på medicinska grunder enligt sjukdomens svårighetsgrad och läkemedelsbehandlings nödvändighet. Då ett skäligt partipris har fastställts för läkemedlet, hör det automatiskt åtminstone till grundersättningsklassen. Av läkemedelsinköpet inom grundersättningsklassen betalar användaren utöver självriskens 8,41 euro vid varje inköpstillfälle en självrisk om 50 % för de kostnader som överstiger självriskens. Specialersättningen för läkemedelskostnader är 75 % av det belopp som överstiger 4,20 euro vid varje inköpstillfälle, när det är fråga om ett läkemedel som är oundgängligt vid behandlingen av en svår och långvarig sjukdom, eller 100 % av det belopp som överstiger 4,20 euro vid varje inköpstillfälle, när det är fråga om ett läkemedel med ersättande eller korrigerande verkan som är oundgängligt vid behandlingen av en svår och långvarig sjukdom. Sjukdomar och läkemedel inom specialersättningsklasserna anges genom förordning av statsrådet. För att få specialersättning för ett läkemedel skall patienten påvisa sjukdomen och behovet av läkemedelsbehandling genom läkarutlåtande. Den fasta självriskandelen för varje ersättningsklass gäller ett inköpstillfälle, dvs. för de läkemedel inom samma ersättningsklass som patienten köpt vid ett inköpstillfälle betalar han eller hon självriskandelen bara en gång. Per gång ersätts läkemedel i regel till ett belopp som högst motsvarar behandlingen i tre månader. I systemet med ersättning av läkemedel ingår också en övre gräns för den försäkrades årliga läkemedelskostnader. Bestämmelser om detta finns i 9 § 6 mom. sjukförsäkringslagen. Gränsen för den årliga självriskandelen infördes 1986. Avsikten var att lätta på kostnadsbördan av läkemedel i exceptionella fall, t.ex. i samband med

sällsynta sjukdomar eller speciellt dyra läkemedelsbehandlingar. Strävan var också att minska på trycket att ta in fler sjukdomar i specialersättningsklasserna. När samtliga kostnader som inte ersatts för ersättningsgilla läkemedel, salvbaser och kliniska näringspreparat överskrider den årliga självriskens, kan patienten få en tilläggsersättning för det överstigande beloppet.

Den gällande självriskgränsen 3 100 mk föreskrevs 1993. Beloppet justeras årligen enligt levnadskostnadsindex, och år 2002 är det 594,02 euro (3 532 mk). Enligt sjukförsäkringslagen har en försäkrad rätt att få tilläggsersättning, när den årliga självriskgränsen överskrids med 16,82 euro. Tilläggsersättningen täcker alla de behövliga kostnader för ersättningsgilla läkemedel som överstiger självriskandelen fram till utgången av kalenderåret.

Största delen av de recept som sjukförsäkringen ersätter hör till grundersättningsklassen. År 2000 utgjorde recept som berättigade till grundersättning ca 70 % av alla recept för vilka ersättning betalades. Omkring en femtedel av recepten hörde till den lägre specialersättningsklassen och 9 % av recepten hörde till den högre specialersättningsklassen. Av de ersättningar som betalades uppgick grundersättningarnas andel till 37 %, den lägre specialersättningsklassens andel var 28 % och den övre specialersättningsklassens var 29 %. Tilläggsersättningarna utgjorde 6 % av de ersättningar som betalades.

År 2000 överskreds den årliga självriskgränsen av ca 115 000 försäkrade och året därpå var antalet redan ca 123 000. Antalet personer som är berättigade till tilläggsersättning har ökat med ca 7 % per år. När systemet ursprungligen utformades på 1980-talet var avsikten att ersätta de försäkrade för exceptionellt stora årliga kostnader, och gränsen uppställdes så att den skulle överskridas av uppskattningsvis högst ca 40 000 försäkrade per år. En betydande del av dem som överskrider den årliga självriskgränsen gör det med några tiotals euro.

Självriskandelarna vid varje inköpstillfälle har varit lika stora sedan ingången av 1994.

Självriskandelarna vid varje inköpstillfälle har inte höjts med folkpensionsindex på samma sätt som den årliga självriskgränsen för läkemedel. Under den aktuella tidsperioden har den årliga självriskgränsen stigit med 13,9 % i enlighet med utvecklingen av folkpensionsindex. Om också självriskandelarna vid varje inköpstillfälle hade bundits till utvecklingen av folkpensionsindex, skulle självriskandelen år 2003 vara uppskattningsvis 9,75 euro i fråga om läkemedel för vilka betalas grundersättning och 4,87 euro i fråga om läkemedel för vilka betalas specialersättning. Den årliga självriskgränsen skulle gå vid 604,27 euro.

Sjukförsäkringsutgifterna finansieras med arbetsgivarnas sjukförsäkringsavgifter och de försäkrades sjukförsäkringspremier, som statsandelar av minimiförmånerna samt med specialintäkter. Sjukförsäkringsutgifterna betalas ur sjukförsäkringsfonden, till vilken arbetsgivarnas sjukförsäkringsavgifter och de försäkrades sjukförsäkringspremier insamlas. För att säkerställa en årlig likviditet förutsätts att fonden har en viss miniminivå. Om minimibeloppet inte nås betalas underskottet med statsmedel. Staten garanterar dessutom fondens likviditet vid respektive tidpunkt. Ännu år 2003 är det också möjligt att finansiera sjukförsäkringsutgifterna genom fondöverföring från folkpensionsfonden. Eftersom intäkterna av sjukförsäkringsavgifterna och sjukförsäkringspremierna inte räcker till för att täcka utgifterna, betalar staten dessutom ett garantibelopp till sjukförsäkringsfonden. År 2003 beräknas garantibeloppet uppgå till ca 630 miljoner euro, som motsvarar ca 20 % av sjukförsäkringsutgifterna.

Läkemedelskostnaderna och de ersättningar som betalas för dem har ökat mycket snabbare än den samhällsekonomiska produktiviteten. Under de senaste åren har ökningen rört sig kring 10 % om året. Av sjukförsäkringen betalades år 2001 läkemedelsersättningar till 3,4 miljoner försäkrade för sammanlagt närmare 770 miljoner euro. Ersättningsutgifterna ökade snabbare än under tidigare år. Ökningen översteg 90 miljoner euro, ca 13 % jämfört med år 2000. År 2002 beräknas utgifterna för

läkemedelsersättningarna stiga till mer än 840 miljoner euro, och år 2003 har ersättningsutgifterna beräknats överskrida 910 miljoner euro.

Det finns i princip tre metoder för att tygla ökningen av läkemedelskostnaderna: att påverka prisbildningen, att påverka ordinationspraxisen och att påverka de kostnader som patienterna skall betala. I syfte att öka priskonkurrensen i fråga om läkemedel planerar man som bäst att införa generisk substitution. De fasta självriskandelarna vid varje inköpstillfälle har kvarstått på samma nivå i nästan tio år, vilket har ökat andelen små ersättningar, därför att läkemedlens kostnadsnivå har stigit medan de fasta självriskandelarna har bibehållits oförändrade.

Av statsekonomiska skäl och med hänsyn till den finansiella situationen inom sjukförsäkringen föreslås att självriskandelen vid varje inköpstillfälle för läkemedel för vilka betalas grundersättning höjs till 10 euro från nuvarande 8,40 euro samt att självriskandelarna för läkemedel för vilka betalas specialersättning höjs från 4,20 euro till 5 euro. Ersättningsnivåerna för läkemedel för vilka betalas grundersättning samt för läkemedel för vilka betalas specialersättning bibehålls oförändrade, dvs. 50, 75 och 100 %. Dessutom höjs den årliga självriskgränsen för läkemedel från nuvarande 594,02 euro till 630 euro.

2. Ekonomiska verkningar

En höjning av dagpenningarnas minimibelopp enligt förslaget innebär att sjukförsäkringsutgifterna ökar med 5,6 miljoner euro så, att på grund av nivåförhöjningarna av minimibeloppen av föräldradagpenningarna ökar utgifterna med 4,5 miljoner euro och i fråga om sjukdagpenningen och rehabiliteringspenningen med 1,1 miljoner euro. I fråga om föräldradagpenningarna medför de föreslagna ändringarna i grunderna för bestämmandet av dagpenningarna så att moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning samt specialvårdspenning i de situationer som anges i lagen kan

bestämmas också på basis av de arbetslöshetsförmåner som betalats till den försäkrade, att sjukförsäkringsutgifterna ökar med 4 miljoner euro. Utvecklingen av systemet med dagpenningar enligt sjukförsäkringen ökar således sjukförsäkringskostnaderna med uppskattningsvis sammanlagt ca 9,6 miljoner euro år 2003.

Ändringen av självriskandelarna inom läkemedelsersättningarna enligt sjukförsäkringen minskar år 2003 sjukförsäkringsutgifterna med uppskattningsvis ca 16,9 miljoner euro per år.

I propositionen föreslås att sjukförsäkringslagen ändras så att bestämmelserna motsvarar den reviderade lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa. I samband med reformen av lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa överförs arbetslöshetspensionen till utkomstskyddet för arbetslösa så, att rätten till tilläggsdagar fortgår fram till 65 års åldern. Enligt Folkpensionsanstaltens bedömning börjar 13 % av dem som har rätt till tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa få sjukdagpenning på grund av sjukdom och 4 % börjar få rehabiliteringspenning. Extrautgifterna av reformen påverkar sjukförsäkringsutgifterna första gången år 2009. Enligt uppskattning ökar sjukförsäkringsutgifterna år 2009 med 0,7 miljoner euro. Reformen är i sin helhet i kraft 2013. Det beräknas att utgifterna för sjukdagpenningar och rehabiliteringspenningar ökar med ca 13 miljoner om året. Förslaget utgör också ett led i den av regeringen den 13 november 2001 understödda helhet gällande utveckling av arbetspensionerna, utkomstskyddet för arbetslösa och arbetskraftspolitiken.

3. Verknningar för förmånstagarna

Sedan 1996 har minimibeloppet av moderskaps-, den särskilda moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen samt specialvårdspenningen varit 10,09 euro (60 mk) per dag. Minimibeloppet av sjukdagpenningen och rehabiliteringspenningen har likaså varit

10,09 euro till följd av de lagändringar som trädde i kraft i början av april 2002. Tidigare kunde de försäkrade få dagpenning enligt prövning till ett belopp av högst 10,09 euro. Den föreslagna nivåförhöjningen höjer minimidagpenningen med 1,36 euro, vilket innebär att det minsta månatliga dagpenningsbeloppet stiger från 252 euro till 286 euro. Omkring 25 % av mödrarna och 3 % av fäderna får föräldrapenning till minimibelopp. Reformen beräknas beröra sammanlagt ca 23 000 mottagare av föräldradagpenning och ca 12 000 mottagare av sjukdagpenning och rehabiliteringspenning.

Ändringen av grunderna för bestämmandet av föräldradagpenningarna beräknas förbättra den ekonomiska ställningen för mer än 3 500 sådana föräldrar som övergår från en arbetslöshetsförmån till systemet med föräldradagpenning. Reformen berör uppskattningsvis 3 400 mottagare av grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd samt 150 mottagare av inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning.

År 2001 betalades sammanlagt närmare 3,4 miljoner försäkrade, ca 65 av befolkningen, läkemedelsersättningar från sjukförsäkringen. Inom de olika ersättningsklasserna har antalet mottagare av ersättning fördelat sig så att mer än 3,2 miljoner försäkrade har fått grundärsättning för sina läkemedelskostnader från sjukförsäkringen, och sammanlagt ca 1,1 miljoner försäkrade har haft rätt att få specialärsättning. En höjning av självriskandelarna innebär att antalet ersättningsberättigade minskar med 2 % år 2003. År 2001 hade 123 000 försäkrade rätt att få tilläggsärsättning på grund av att den årliga självriskgränsen överskridits. En höjning av den årliga självriskgränsen innebär att antalet försäkrade som har rätt att få tilläggsärsättning minskar med ca 4,5 %. En betydande del av de försäkrade som överskrider den nuvarande årliga självriskgränsen överskrider den med några tiotals euro.

År 2001 var den faktiska nivån för sjukförsäkringsärsättningen i fråga om läkemedel för vilka betalas grundärsättning 41,5 % av läkemedlets anskaffningspris och i

fråga om läkemedel för vilka betalas specialersättning 70,7 % i den lägre specialersättningsklassen och 96,8 % i den högre specialersättningsklassen. De föreslagna höjningarna av självriskandelen innebär att ersättningsnivån sjunker något. Enligt de föreslagna självriskandelarna är sjukförsäkringsersättningen 41 % för de läkemedel för vilka betalas grundersättning, 70 % i den lägre specialersättningsklassen och 96 % i den högre specialersättningsklassen.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med Folkpensionsanstalten.

5. Ikraftträdande

Avsikten är att lagen skall träda i kraft vid ingången av 2003. Avsikten är att de föreslagna nivåförhöjningarna i dagpenningssystemet enligt sjukförsäkringen och av rehabiliteringspenningen genomförs så att de dagpenningförmåner som redan utbetalas när lagen träder i kraft höjs i enlighet med förslaget.

Det föreslås att föräldradagpenningarna skall kunna fastställas enligt arbetslöshetsförmånerna, om förmånsrätten inträder när lagen har trätt i kraft.

6. Lagstiftningsordning

Bestämmelsen i 19 § 2 mom. Finlands grundlag är central med tanke på lagstiftningsordningen. Begreppet tryggande av grundläggande försörjning, som ingår i grundlagen, är oberoende av den gällande lagstiftningen om social trygghet.

Bestämmelsen syftar således inte till att direkt trygga förmåner som definierats genom vanlig lag eller nivån på sådana förmåner. Sociala trygghetssystem som tryggar grundläggande försörjning bör i enlighet med lagstiftarens avsikt utformas så att de är så övergripande att inga grupper blir lidande. Systemen behöver emellertid inte nå sådana personer som med hänsyn till de lagstadgade trygghetssystemen och sin egen situation, t.ex. familjeförhållanden, på det hela taget kan anses ha förutsättningar att klara sin utkomst, trots att deras normala utkomstmöjligheter har försämrats t.ex. på grund av sjukdom. Sådana ändringar som innebär väsentliga ingripanden i det säkerställande av grundläggande försörjning som skyddats så som avses ovan svarar således inte mot kraven enligt 19 § 2 mom. Finlands grundlag. De föreslagna ändringarna av självriskandelarna i fråga om läkemedelsersättningar handlar inte om en sådan ändring som avses i 19 § 2 mom. grundlagen.

Genom förslagen i propositionen förbättras utkomstskyddet under sjukdoms- och rehabiliteringstiden i synnerhet för försäkrade med låga inkomster eller försäkrade som saknar inkomster samt utkomsten för föräldrar till små barn yngre än ett år under den tid barnen får hemvård.

I enlighet med vad som anförts ovan kan propositionen inte anses innehålla några sådana förslag som försvagar möjligheterna att få den grundläggande försörjningen tryggad enligt 19 § 2 mom. grundlagen. Lagförslaget kan därför behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/1963) 9 § 1, 5 och 6 mom., 18 a § 1 mom., 18 b § 1 och 2 mom., 22 § 1 mom., 23 e § 1 mom. och 28 a § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 9 § 1, 5 och 6 mom., 22 § 1 mom. och 23 e § 1 mom. i lag 640/2001, 18 a § 1 mom. samt 18 b § 1 och 2 mom. i lag 1479/2001 och 28 a § i lag 1255/1989, som följer:

9 §

Grundersättningen för läkemedel är 50 procent av det belopp som överstiger 10 euro vid varje inköpstillfälle. Specialersättningen för läkemedel är 75 procent av det belopp som överstiger 5 euro vid varje inköpstillfälle, då det är fråga om nödvändiga läkemedel som används vid behandlingen av svåra och långvariga sjukdomar, och 100 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 5 euro då det är fråga om ett nödvändigt läkemedel med ersättande eller korrigerande verkan som används vid behandlingen av svåra och långvariga sjukdomar.

Kliniska näringspreparat som behövs vid behandlingen av en svår sjukdom ersätts med 50 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 10 euro eller med 75 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 5 euro enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet. När ersättningsnivån bestäms skall det beaktas i vilken mån preparatet är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktigt. Närmare bestämmelser om vad som skall anses vara svår sjukdom och ersättningsgillt preparat enligt detta moment utfärdas genom förordning av statsrådet. De i 5 § 1 mom. 3 a-punkten nämnda salvbaserna ersätts till 50

procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 10 euro. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser också om den utredning som krävs för påvisande av behovet av ett kliniskt näringspreparat.

Då det sammanlagda beloppet av de icke ersatta kostnader som den försäkrade under ett och samma kalenderår har haft för sådana läkemedel, kliniska näringspreparat och salvbaser som ersätts enligt denna paragraf överstiger 630 euro (årlig självriskandel), har den försäkrade rätt till en tilläggsersättning för det överstigande beloppet. Tilläggsersättning betalas om den överstiger 16,82 euro per kalenderår. Tilläggsersättning kan helt eller delvis förvägras om den försäkrade har förfarit svikligt då han eller hon sökte ersättning eller om det föreligger andra särskilda skäl som beror av den försäkrade att förvägra ersättning.

18 a §

Har den försäkrade under de fyra månaderna innan arbetsförmågan börjar fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/) eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (/) eller sysselsättningsstöd för arbetslivsträning, är

den dagpenning som på grund av arbetsoförmåga skall betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som har betalats till honom eller henne. När beloppet av arbetslöshetsförmånen och utbildningsstödet räknas ut beaktas inte

1) inkomst enligt 4 kap. 4 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa som skall beaktas vid medling,

2) lön eller övriga arbetsinkomster enligt 9 kap. 5 § lagen om offentlig Arbetskraftsservice,

3) förmån som avses i 4 kap. 7 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som enligt 27 § i denna lag skall dras av från dagpenningen,

4) av den förhöjda förtjänstdel som bestäms enligt 6 kap. 2 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa den del med vilken den överskrider den förtjänstdel som bestäms enligt 6 kap. 2 § 1 mom., eller

5) av förtjänstdelen i det förhöjda beloppet av den inkomstrelaterade dagpenning för tilläggsdagar som betalas enligt 6 kap. 10 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa den del med vilken den överskrider den förtjänstdel som bestäms enligt 6 kap. 2 § 1 mom.

18 b §

Då av sjukdom föranledd arbetsoförmåga oavbrutet har varat minst 55 dagar betalas i dagpenning minst 11,45 euro.

En försäkrad som under de tre månader som omedelbart föregått arbetsoförmågan av någon orsak som beror på honom eller henne själv har varit utan eget eller annans arbete har utan hinder av 15 § 1 mom. rätt till dagpenning på 11,45 euro, när arbetsoförmågan oavbrutet har varat minst 55 dagar.

22 §

Moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen per dag är lika stor som

den dagpenning som nämns i 16, 17 och 18 a §. Moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen är dock minst 11,45 euro per dag.

23 e §

Specialvårdspenningen per dag är lika stor som den dagpenning som nämns i 16, 17 och 18 a §, dock minst 11,45 euro.

28 a §

Har en försäkrad för den tid under vilken han varit arbetsoförmögen fått arbetslöshetsförmån som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd som avses i lagen om offentlig Arbetskraftsservice, innehålls den dagpenning som enligt denna lag betalas för samma tid till ett belopp som motsvarar beloppet av den förmån som Folkpensionsanstalten betalat eller också betalas den till arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan betalat. Angående beloppet av dagpenning som innehållits eller utbetalts på detta sätt gäller på motsvarande sätt 28 § 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003. Lagens 18 a § 1 mom. tillämpas på sådan moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning, partiell föräldrapenning samt specialvårdspenning där den försäkrade rätt till nämnda förmåner inträder när denna lag har trätt i kraft.

De belopp som anges i 18 b § 1 och 2 mom., 22 § 1 mom. och 23 e § 1 mom. tillämpas på en förmån som hänför sig till lagens giltighetstid.

Det belopp som anges i 9 § 6 mom. motsvarar det indextal enligt lagen om folkpensionsindex (456/2001) som fastställts för 2003.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om rehabiliteringspenning**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 27 mars 1991 om rehabiliteringspenning (611/1991) 11 och 15 §, 18 § 4 mom. och 24 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 11 §, 18 § 4 mom. och 24 § 1 mom. i lag 1065/1994 och 15 § i lag 1480/2001, som följer:

11 §

Betalning utan självrisktid

Självrisktid iakttas inte, om rehabiliteringsklienten omedelbart innan rehabiliteringen började fick dagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller arbetslöshetsförmån enligt lagen om skydd för arbetslösa (/) eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (/).

15 §

Rehabiliteringspenningens belopp för den som fått arbetslöshetsförmån, sysselsättningsstöd, utbildningsstöd eller studiepenning

Om en rehabiliteringsklient under de fyra

månaderna innan rehabiliteringspenningen började löpa fick arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/), utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (/) eller sysselsättningsstöd för arbetslivsträning eller studiepenning eller vuxenstudiepenning enligt lagen om studiestöd (65/1994), skall när rehabiliteringen börjar i rehabiliteringspenning betalas minst det belopp i euro som avses i 18 a § sjukförsäkringslagen, ökat med 10 procent.

18 §

Samordning

Har rehabiliteringsklienten för samma tid fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om

utkomstskydd för arbetslösa, dagpenning, moderskaps- eller faderskapspenning enligt sjukförsäkringslagen, annan föräldrapenning än sådan som avses i 22 § 2 mom. sjukförsäkringslagen eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice, innehålls rehabiliteringspenningen för samma tid till beloppet av den arbetslöshetsförmån, den dagpenning, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen eller det utbildningsstöd som har betalats, eller betalas rehabiliteringspenningen till arbetslöshetskassa till den del den motsvarar den förmån som kassan har betalt.

24 §

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning

Till en rehabiliteringsklient som fått rehabiliteringspenning för tiden efter rehabiliteringen kan betalas rehabiliteringsunderstöd enligt prövning, om detta är synnerligen behövligt med tanke på sysselsättandet av klienten. Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning betalas dock inte för den tid för vilken klienten är berättigad till arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 17 september 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Maija Perho*

1.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/1963) 9 § 1, 5 och 6 mom., 18 a § 1 mom., 18 b § 1 och 2 mom., 22 § 1 mom., 23 e § 1 mom. och 28 a § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 9 § 1, 5 och 6 mom., 22 § 1 mom. och 23 e § 1 mom. i lag 640/2001, 18 a § 1 mom. samt 18 b § 1 och 2 mom. i lag 1479/2001 och 28 a § i lag 1255/1989, som följer:

Gällande lydelse

9 §

Grundersättningen för läkemedel är 50 procent av det belopp som överstiger 8,41 euro vid varje inköpstillfälle. Specialersättningen för läkemedel är 75 procent av det belopp som överstiger 4,20 euro vid varje inköpstillfälle, då det är fråga om nödvändiga läkemedel som används vid behandlingen av svåra och långvariga sjukdomar, och 100 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 4,20 euro då det är fråga om ett nödvändigt läkemedel med ersättande eller korrigerande verkan som används vid behandlingen av svåra och långvariga sjukdomar.

Kliniska näringspreparat som behövs vid behandlingen av en svår sjukdom ersätts med 50 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 8,41 euro eller med 75 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 4,20 euro enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet. När ersättningsnivån bestäms skall det beaktas i vilken mån preparatet är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktigt. Närmare bestämmelser om vad som skall anses vara svår sjukdom och ersättningsgillt preparat enligt detta moment utfärdas genom förordning av statsrådet. De i 5 § 1 mom. 3 a-punkten nämnda salvbaserna ersätts till 50 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 8,41 euro.

Föreslagen lydelse

9 §

Grundersättningen för läkemedel är 50 procent av det belopp som överstiger 10 euro vid varje inköpstillfälle. Specialersättningen för läkemedel är 75 procent av det belopp som överstiger 5 euro vid varje inköpstillfälle, då det är fråga om nödvändiga läkemedel som används vid behandlingen av svåra och långvariga sjukdomar, och 100 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 5 euro då det är fråga om ett nödvändigt läkemedel med ersättande eller korrigerande verkan som används vid behandlingen av svåra och långvariga sjukdomar.

Kliniska näringspreparat som behövs vid behandlingen av en svår sjukdom ersätts med 50 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 10 euro eller med 75 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 5 euro enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet. När ersättningsnivån bestäms skall det beaktas i vilken mån preparatet är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktigt. Närmare bestämmelser om vad som skall anses vara svår sjukdom och ersättningsgillt preparat enligt detta moment utfärdas genom förordning av statsrådet. De i 5 § 1 mom. 3 a-punkten nämnda salvbaserna ersätts till 50 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 10 euro.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser också om den utredning som krävs för påvisande av behovet av ett kliniskt näringspreparat.

Då det sammanlagda beloppet av de icke ersatta kostnader som den försäkrade under ett och samma kalenderår har haft för sådana läkemedel, kliniska näringspreparat och salvbaser som ersätts enligt denna paragraf överstiger 580,21 euro (årlig självriskandel), har den försäkrade rätt till en tilläggsersättning för det överstigande beloppet. Tilläggsersättning betalas om den överstiger 16,82 euro per kalenderår. Tilläggsersättning kan helt eller delvis förvägras om den försäkrade har förfarit svikligt då han eller hon sökte ersättning eller om det föreligger andra särskilda skäl som beror av den försäkrade att förvägra ersättning.

18 a §

Har den försäkrade under de fyra månaderna innan arbetsoförmågan börjar fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984), sysselsättningsstöd under arbetspraktik enligt 9 kap. sysselsättningsförordningen (1363/1997), arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) eller utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitik vuxenutbildning (763/1990), är den dagpenning som på grund av arbetsoförmåga skall betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den arbetslöshetsdagpenning, det sysselsättningsstöd, det arbetsmarknadsstöd eller det utbildningsstöd som har betalats till honom eller henne. När beloppet av arbetslöshetsdagpenningen, arbetsmarknadsstödet eller utbildningsstödet räknas ut beaktas inte

- 1) lön och annan arbetsinkomst som avses i 17 och 18 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
- 2) lön och annan arbetsinkomst som avses i 18 § lagen om arbetskraftspolitik vuxenutbildning, eller
- 3) förmåner som avses i 27 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som enligt 27 § i denna lag skall dras av från dagpenningen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser också om den utredning som krävs för påvisande av behovet av ett kliniskt näringspreparat.

Då det sammanlagda beloppet av de icke ersatta kostnader som den försäkrade under ett och samma kalenderår har haft för sådana läkemedel, kliniska näringspreparat och salvbaser som ersätts enligt denna paragraf överstiger 630 euro (årlig självriskandel), har den försäkrade rätt till en tilläggsersättning för det överstigande beloppet. Tilläggsersättning betalas om den överstiger 16,82 euro per kalenderår. Tilläggsersättning kan helt eller delvis förvägras om den försäkrade har förfarit svikligt då han eller hon sökte ersättning eller om det föreligger andra särskilda skäl som beror av den försäkrade att förvägra ersättning.

18 a §

Har den försäkrade under de fyra månaderna innan arbetsoförmågan börjar fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/) eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (/) eller sysselsättningsstöd för *arbetslivsträning*, är den dagpenning som på grund av arbetsoförmåga skall betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som har betalats till honom eller henne. När beloppet av *arbetslöshetsförmånen* och utbildningsstödet räknas ut beaktas inte

- 1) *inkomst enligt 4 kap. 4 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa som skall beaktas vid medling,*
- 2) *lön eller övriga arbetsinkomster enligt 9 kap. 5 § lagen om offentlig arbetskraftsservice,*
- 3) *förmån som avses i 4 kap. 7 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som enligt 27 § i denna lag skall dras av från dagpenningen,*

4) av den förhöjda förtjänstdel som bestäms enligt 6 kap. 2 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa den del med vilken den överskrider den förtjänstdel som bestäms enligt 6 kap. 2 § 1 mom., eller
5) av förtjänstdelen i det förhöjda beloppet av den inkomstrelaterade dagpenning för tilläggsdagar som betalas enligt 6 kap. 10 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa den del med vilken den överskrider den förtjänstdel som bestäms enligt 6 kap. 2 § 1 mom.

18 b §

Då av sjukdom föranledd arbetsoförmåga oavbrutet har varat minst 55 dagar betalas i dagpenning minst 10,09 euro.
En försäkrad som under de tre månader som omedelbart föregått arbetsoförmågan av någon orsak som beror på honom eller henne själv har varit utan eget eller annans arbete har utan hinder av 15 § 1 mom. rätt till dagpenning på 10,09 euro, när arbetsoförmågan oavbrutet har varat minst 55 dagar.

18 b §

Då av sjukdom föranledd arbetsoförmåga oavbrutet har varat minst 55 dagar betalas i dagpenning minst 11,45 euro.
En försäkrad som under de tre månader som omedelbart föregått arbetsoförmågan av någon orsak som beror på honom eller henne själv har varit utan eget eller annans arbete har utan hinder av 15 § 1 mom. rätt till dagpenning på 11,45 euro, när arbetsoförmågan oavbrutet har varat minst 55 dagar.

22 §

Moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen per dag är lika stor som den dagpenning som nämns i 16 och 17 § samt i 18 a § 2 och 3 mom. Moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen är dock minst 10,09 euro per dag.

22 §

Moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen per dag är lika stor som den dagpenning som nämns i 16, 17 och 18 a §. Moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningen är dock minst 11,45 euro per dag.

23 e §

Specialvårdspenningen per dag är lika stor som den dagpenning som nämns i 16 och 17 § samt i 18 a § 2 och 3 mom., dock minst 10,09 euro.

23 e §

Specialvårdspenningen per dag är lika stor som den dagpenning som nämns i 16, 17 och 18 a §, dock minst 11,45 euro.

28 a §

Har en försäkrad för den tid under vilken han varit arbetsoförmögen fått grunddagpenning eller dagpenning avvägd enligt förtjänsten som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, innehålls den dagpenning som enligt denna lag betalas för samma tid till ett belopp som motsvarar beloppet av den utbetalda grunddagpenningen eller också betalas den

28 a §

Har en försäkrad för den tid under vilken han varit arbetsoförmögen fått *arbetslöshetsförmån som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd* som avses i lagen om offentlig arbetskraftsservice, innehålls den dagpenning som enligt denna lag betalas för samma tid till ett belopp som motsvarar beloppet av den *förmån* som

till arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den enligt förtjänsten avvägda dagpenningen. Angående beloppet av dagpenning som innehållits eller utbetalts på detta sätt gäller på motsvarande sätt 28 § 3 mom.

Folkpensionsanstalten betalat eller också betalas den till arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan betalat. Angående beloppet av dagpenning som innehållits eller utbetalts på detta sätt gäller på motsvarande sätt 28 § 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Lagens 18 a § 1 mom. tillämpas på sådan moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning, partiell föräldrapenning samt specialvårdspenning där den försäkrade rätt till nämnda förmåner inträder när denna lag har trätt i kraft.

De belopp som anges i 18 b § 1 och 2 mom., 22 § 1 mom. och 23 e § 1 mom. tillämpas på en förmån som hänför sig till lagens giltighetstid.

Det belopp som anges i 9 § 6 mom. motsvarar det indextal enligt lagen om folkpensionsindex (456/2001) som fastställts för 2003.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av lagen om rehabiliteringspenning

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen den 27 mars 1991 om rehabiliteringspenning (611/1991) 11 och 15 §, 18 § 4 mom. och 24 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 11 §, 18 § 4 mom. och 24 § 1 mom. i lag 1065/1994 och 15 § i lag 1480/2001, som följer:

Gällande lydelse

11 §

Betalning utan självrisktid

Självrisktid iakttas inte, om rehabiliteringsklienten omedelbart innan rehabiliteringen började fick dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller

Föreslagen lydelse

11 §

Betalning utan självrisktid

Självrisktid iakttas inte, om rehabiliteringsklienten omedelbart innan rehabiliteringen började fick dagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller arbetslöshetsförmån enligt lagen om skydd för arbetslösa (/) eller utbildningsstöd

enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1).

15 §

Rehabiliteringspenningens belopp för den som fått arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, sysselsättningsstöd, utbildningsstöd eller studiepenning

Om en rehabiliteringsklient under de fyra månaderna innan rehabiliteringspenningen började löpa fick arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984), sysselsättningsstöd under arbetspraktik enligt 9 kap. sysselsättningsförordningen (1363/1997), arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd, utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/1990), studiepenning eller vuxenstudiepenning enligt lagen om studiestöd (65/1994), skall när rehabiliteringen börjar i rehabiliteringspenning betalas minst det eurobelopp som avses i 18 a § sjukförsäkringslagen, ökat med 10 procent.

15 §

Rehabiliteringspenningens belopp för den som fått **arbetslöshetsförmån**, sysselsättningsstöd, utbildningsstöd eller studiepenning

Om en rehabiliteringsklient under de fyra månaderna innan rehabiliteringspenningen började löpa fick *arbetslöshetsförmån* enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/), *utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice* (/) eller sysselsättningsstöd för *arbetslivsträning* eller studiepenning eller vuxenstudiepenning enligt lagen om studiestöd (65/1994), skall när rehabiliteringen börjar i rehabiliteringspenning betalas minst det belopp i euro som avses i 18 a § sjukförsäkringslagen, ökat med 10 procent.

18 §

Samordning

Har rehabiliteringsklienten för samma tid fått arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd eller sjukdagpenning, moderskaps- eller faderskapspenning enligt sjukförsäkringslagen, annan föräldrapenning än sådan som avses i 22 § 2 mom. sjukförsäkringslagen eller utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, innehålls rehabiliteringspenningen för samma tid till beloppet av den grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, det arbetsmarknadsstöd, den sjukdagpenning, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning eller det utbildningsstöd som har betalats, eller rehabiliteringspenningen till arbetslöshetskassa till den del den motsvarar den arbetslöshetsdagpenning

Har rehabiliteringsklienten för samma tid fått *arbetslöshetsförmån* enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, dagpenning, moderskaps- eller faderskapspenning enligt sjukförsäkringslagen, annan föräldrapenning än sådan som avses i 22 § 2 mom. sjukförsäkringslagen eller utbildningsstöd enligt lagen om offentlig *arbetskraftsservice*, innehålls rehabiliteringspenningen för samma tid till beloppet av den *arbetslöshetsförmån*, den *dagpenning*, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen eller det utbildningsstöd som har betalats, eller *betalas* rehabiliteringspenningen till arbetslöshetskassa till den del den motsvarar den *förmån* som *kassan* har *betalt*.

avvägd enligt förtjänsten som har betalats.

24 §

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning

Till en rehabiliteringsklient som fått rehabiliteringspenning för tiden efter rehabiliteringen kan betalas rehabiliteringsunderstöd enligt prövning, om detta är synnerligen behövt med tanke på sysselsättandet av klienten. Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning betalas dock inte för den tid för vilken klienten är berättigad till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd.

24 §

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning

Till en rehabiliteringsklient som fått rehabiliteringspenning för tiden efter rehabiliteringen kan betalas rehabiliteringsunderstöd enligt prövning, om detta är synnerligen behövt med tanke på sysselsättandet av klienten. Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning betalas dock inte för den tid för vilken klienten är berättigad till arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.*
